



A BÖLCSESZETTUDOMÁNYI DOKTORI TANÁCS ÁLLÁSFOGLALÁSA a szerzői művek önálló megalkotásával és jogtisztaságával kapcsolatban

A [Hallgatói Követelményrendszer](#) 74/A – 74/C §-aiban megfogalmazott, a hallgatói művek jogtisztaságával kapcsolatos követelmények (és azok megszegéséhez fűződő jogkövetkezmények) összefüggésében a Bölcsészettudományi Kar Doktori Tanácsa az alábbi állásfoglalást teszi közzé.

1. A doktori képzés és doktori fokozatszerzési eljárás során keletkezett bármilyen tudományos mű esetében (ideértve a felvételi eljárás során benyújtott kutatási terveket is) a jelentkező, a hallgató, a doktorjelölt vagy a doktorvárományos felel a szövegben szereplő tévedésekért, és felelősséget vállal a tartalom és a következtetések megalapozottságáért, a szöveg valóságtartalmáért, a tartalom jogtisztaságáért.
2. A művek szövegének érdemi része egyértelműen önálló munkavégzés eredménye; annak eltitkolása, hogy a szerző a tartalom létrehozása / megszövegezése során mesterséges intelligenciát (MI) használt elfogadhatatlan kutatási kötelességszegésnek minősül, szankcionálása a plágiuméval azonos (ld. alább).
3. Bár az MI használata a tudományos alkotás, forrásfeldolgozás folyamatában az analitikus és kritikus gondolkodás súlyos mértékű leépülését eredményezheti, bizonyos esetekben (pl. cím- és ötletgenerálás, szakirodalom-keresés és összefoglalás, szövegek / forrásanyagok rövidítése, fordítása írott anyagok strukturálása, nyelvi / stilisztikai ellenőrzés és javítás, grafikák és diasorok készítése) segítségére lehet a szerzőknek. Ezekben az esetekben a szerzőnek pontosan dokumentálnia kell a tudományos művében, hogy milyen céllal és hogyan támaszkodott az MI alapú rendszerek használatára, és mely tartalomrészek származnak ilyen forrásból.
4. Mivel az MI alapú rendszerek némelyike más, emberi szerzők által készített publikációkat használ fel a forrás megjelölése nélkül, felmerülhet annak a lehetősége, hogy az MI által ilyen módon generált szöveget plágiumnak minősítsenek. Ezzel összefüggésben ismételten hangsúlyozzuk a benyújtott

művek szerzőinek *kizárólagos* felelősségét a tartalom megalapozottságáért, valóságtartalmáért és jogtisztaságáért.

5. Az adott kurzus oktatója vagy a hallgató, doktorjelölt vagy doktorvárományos témavezetője meghatározhat a konkrét kurzusra vagy feladatra vonatkozóan a fent leírtnál szigorúbb szabályokat, amelyeket a kurzus / feladat megkezdésekor egyértelműen közölni kell az érintett hallgatókkal.
6. A plágium, azaz mások szellemi termékének, munkájának, ötleteinek felhasználása az eredeti forrás megfelelő feltüntetésének (akár tudatos, akár nem tudatos) elmulasztásával, a legsúlyosabb tudományetikai vétség.
7. A plágium esetei a következők lehetnek:
 - szó szerinti idézés esetében az idézőjel elhagyása és az eredeti forrás meg nem jelölése,
 - rövidebb vagy hosszabb szövegrészeket átfogalmazása, nem szó szerinti idézése esetén a hivatkozás elhagyása az eredeti forrásra,
 - adatsorok, ábrák, illusztrációk átvétele az eredeti forrás megjelölése nélkül,
 - MI alapú rendszerek dokumentálatlan használata (vö. 3. és 4. pont),
 - saját korábbi tudományos munkák, publikációk (vagy azok részeinek) újra megjelentetése, felhasználása (beleértve azok más nyelvre történő fordítását és újrafelhasználását is) megfelelő hivatkozás nélkül (vö. „önplágium”) – figyelembe véve az adott tudományterület sajátosságait.
8. Az MI alapú rendszerek dokumentálatlan felhasználásának, illetve a plágium egyes eseteinek kiszűrésére a tudományos munkákat értékelő oktatók (bírálok) különös hangsúlyt fektetnek; az értékelés során felhasználhatnak plágiumkereső szoftvereket (pl. az ELTE-n használatos *Turnitin* plágiumkereső, eredetiségvizsgáló és írássegítő programot). A plágiumkereső szoftverek által generált jelentéseket minden esetben át kell tanulmányozni, és a plágium esetleges előfordulását szakmai alapon igazolni (vagy elvetni).
9. A Bölcsészettudományi Doktori Tanács nyomtatékosan felhívja a témavezetők figyelmét a témavezetettjeik tudományos munkájának alapos nyomon követésére, különös tekintettel a tudományetikai normák és szabályok betartására és betartatására. Javasoljuk a tudományos munkák hivatalos értékelése előtt azok átfuttatását plágiumkereső programon, hogy az esetleges hibák időben feltárhatóak legyenek.

10. Amennyiben a tudományos munkát bíráló személy tudományetikai vétséget (plágiumot) tár fel, azaz az idegen szerzői mű vagy MI felhasználására és a felhasználás jelölésére vonatkozó szabályok megsértését állapítja meg, a hallgató tudományos munkáját értékelhetetlennek kell minősítenie, ha doktori kurzusról (vagy témavezetői konzultációról) van szó, annak érdemjeggyel történő értékelését meg kell tagadnia, és a fegyelmi vétséget jeleznie kell a Kar illetékes testülete felé ([HKR 74/C. § \(1\) és \(2\) bekezdés](#)).

Kelt: 2024. június 25.